

*Parama mokytojams stiprinant
problemų sprendimo
kompetencijas mokymesi visą
gyvenimą |
SUPPORT*

*Intelektinis produktas 3
Informacinis pranešimas:*

*Covid-19 pandemija kaip
suaugusiųjų mokymosi
problemų sprendimo iššūkis:
politika ir organizacinė
perspektyva*

SUPPORT
**Problem Solving in
LifeLong Learning**

Erasmus+

Projekto partneriai

Koordinatorius

Partneriai

Ši ataskaita išleista pagal Creative Commons Attribution 4.0 tarptautinę licenciją.

Jūs galite laisvai:

Dalintis: kopijuoti ir platinti medžiagą bet kokia laikmena ar formatu.

Pritaikyti: keiskite ir remkitės medžiaga bet kokiam tikslui, net ir komerciniais tikslais. Licencijos išdavėjas negali atšaukti šių laisvių tol, kol laikotės licencijos sąlygų.

Pagal šias sąlygas:

Priskyrimas — turite nurodyti atitinkamą kreditą, pateikti nuorodą į licenciją ir nurodyti, ar buvo atlikti pakeitimai. Galite tai padaryti bet koku pagrįstu būdu, bet ne tokiu būdu, kuris leistų manyti, kad licencijos išdavėjas pritaria jums arba jūsų naudojimui.

Bendrinimas — jei keičiate ar remiatės medžiaga, turite platinti savo pakeistą versiją pagal tą pačią licenciją kaip ir originalą.

<https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/>

COVID-19 PANDEMIJA KAIP SUAUGUSIŲJŲ MOKYMOSI PROBLEMŲ SPRENDIMO IŠŠŪKIS: POLITIKA IR ORGANIZACINĖ PERSPEKTYVA

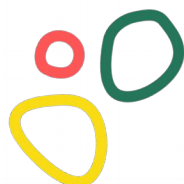
IVADAS

Neabejotina, kad COVID-19 yra didelė problema, kurią reikėjo spręsti įvairiais švietimo politikos ir praktiniais lygmenimis. Pandemija per naktį pakeitė mokymosi nuostatas, todėl organizacijos, pedagogai ir besimokantieji turėjo pereiti prie virtualios mokymosi ir darbo aplinkos. Tai buvo užduotis, kuriai daugelis nebuvo pasiruošę. Labiau nei bet kada anksčiau reikėjo užtikrinti geresnę paramą politikos lygmeniu.

Tuo pačiu metu pandemija tik paaštrino esamas problemas: nepakankamas mokymosi galimybių prieinamumas tiems, kuriems jų labiausiai reikia, pavyzdžiui, marginalizuotiems suaugusiems; vis labiau matomos klimato krizės pasekmės; arba skubus poreikis tobulinti Europos gyventojų kritinį mąstymą ir sveikatos srities raštingumą – tai tik keletas svarbių aspektų.

Neabejotina, kad vis dar reikės laiko ir pastangų, kad būtų galima visapusiškai išanalizuoti pandemijos pasekmes ne tik Europos ekonomikai ir visuomenei, bet ir suaugusiųjų mokymosi sektoriui. Pirmieji tyrimai, atlikti prasidėjus pandemijai, jau rodo nerimą keliančią tendenciją. Paaiškėjo, kad **suaugusiųjų mokymasis ir švietimas pradėjo mažėti** (nuo 11,1 proc. iki 10,8 proc. Europos lygmeniu), net ir tose šalyse, kuriose šis skaičius yra labai didelis, pavyzdžiui, Estijoje. Tai taip pat atspindi suaugusiųjų mokymosi paslaugų teikėjų problemą- **mažinti jų teikiamas paslaugas**; Pavyzdžiui, Šveicarijoje per COVID-19 pandemiją pasiūlymų skaičius sumažėjo 20 proc. Visoje Europoje daugelis paslaugų teikėjų išreiškė netikrumo jausmą ir sunkumus planuojant ateitį.

Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta pirmiau, šiame informaciniame dokumente trumpai apibendrinama, kaip suaugusiųjų mokymosi organizacijos kovojo su COVID-19 pandemijos sąlygotais sunkumais, siekdamos spręsti problemas. Jame daugiausia dėmesio skiriama organizacijų, o ne pedagogų, požiūriui (kas buvo aptarta IO1 informaciniame dokumente). Straipsnyje pateikiamas atvejų tyrimų rinkinys, kuriame parodoma, kaip suaugusiųjų mokymosi paslaugų teikėjai sprendė problemas, daugiausia dėmesio skiriant jų priimtiems sprendimams. Jame taip pat pateikiami pavyzdžiai, kaip palanki politinė aplinka gali padėti suaugusiųjų mokymosi organizacijoms kovoti su pandemijos pasekmėmis. Straipsnio pabaigoje pateikiamos rekomendacijos, skirtos politikos formuotojams, dirbantiems skirtingais lygiais.

Atvejo tyrimai

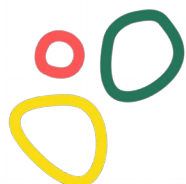
COVID-19 sprendimas švietimo politikos lygmeniu

Europos lygmeniu buvo imtasi kelių veiksmų, kad būtų pašalintos pandemijos pasekmės. Pagrindinis pavyzdys yra **Atkūrimo ir atsparumo priemonė (Recovery and Resilience Facility)**, sukurta 2020 m. viduryje, siekiant padėti valstybėms narėms sušvelninti sveikatos krizės padarinius. Valstybių narių buvo paprašyta pateikti savo veiksmų planus, nurodant, kuriose srityse jos panaudos suteiktą finansavimą. 2022 m. kovo mėn. duomenimis, dauguma planų jau buvo pateikti ir patvirtinti. Įdomu tai, kad kai kurie iš jų nurodo suaugusiųjų kvalifikacijos tobulinimo poreikį, nors dauguma orientuojasi į darbo rinkos poreikius.

Kitas pavyzdys – **Europos įgūdžių darbotvarkė** (European Skills Agenda), kuri buvo paskelbta 2020 m. liepos mėn. Dokumente aiškiai kalbama apie COVID-19 ir švietimo bei mokymo vaidmenį siekiant padėti suaugusiems susidoroti su jos pasekmėmis. Tai apima, pavyzdžiui, susitelkimą į dvigubus perėjimus – tiek skaitmeninį, tiek ekologišką – tai žingsnis siekiant tvaresnės visuomenės. Svarbu tai, kad į dokumentą taip pat įtrauktas veiksmas dėl įgūdžių gyvenimui – priemonė, skirta padėti Europos piliečiams geriau susidoroti su kasdienio gyvenimo iššūkiais. Be to, 2021 m. lapkričio mėn. paskelbtoje naujojoje **Europos suaugusiųjų mokymosi darbotvarkėje** laikomasi holistinio požiūrio į mokymąsi, įskaitant gyvenimo įgūdžius.

ES valstybėse narėse nacionaliniu lygmeniu buvo pradėtos kelios politikos iniciatyvos, kai kuriais atvejais dėl pilietinės visuomenės organizacijų vykdomos propagavimo veiklos. **Suomijoje** suaugusiųjų mokymosi paslaugų teikėjai turėjo galimybę gauti tiesioginę paramą už prarastas pajamas. Subsidijos suaugusiųjų mokymosi teikėjams taip pat buvo siūlomos **Austrijoje** ir **Švedijoje**. Daugeliu atvejų politikoje daugiausia dėmesio buvo skiriama skaitmeninimui. **Vokietijoje** suaugusiųjų mokymosi organizacijos Badeno-Viurtembergo regione gavo finansavimą, kad palengvintų mokymosi skaitmeninimo procesą; **Airijoje** taip pat buvo suteikta tiesioginė parama techninei įrangai finansuoti. Taip pat buvo įdiegtos kelios skaitmeninimo palaikymo strategijos, pavyzdžiui, **Latvijoje** ir **Kipre**. **Islandijoje** buvo pradėtos naujos mokymo programos, skirtos sušvelninti COVID-19 krizės padarinius, daug dėmesio skiriant įsidarbinamumui.

Tačiau kelios šalys mažai ką nuveikė siekdamos politikos lygmeniu sprendžiant COVID-19 poveikį suaugusiųjų mokymosi srityje. Taip buvo **Italijoje**, kur suaugusiųjų švietimas Italijos politinėje darbotvarkėje tebėra nereikšmingas. Projekto SUPPORT partnerių italų teigimu, rimčiausių veiksmų buvo imtasi organizacijų lygiu (trečiasis sektorius), kuris sugebėjo daug efektyviau ir greičiau reaguoti į žmonių poreikius.

KOVA SU COVID-19 PASEKMĖMIS ORGANIZACINIŲ LYGMENIU

Austrijos suaugusiųjų mokymosi centrų asociacija (VOEV) priėmė visapusiškas priemones krizei įveikti. Asociacija greitai perėjo prie internetinės aplinkos ir apmokė savo pedagogus, kaip ją naudoti. Ji taip pat suteikė nariams nebrangias „Zoom“ licencijas. Suaugusiųjų švietėjų naudojimui taip pat sukurta atvirų švietimo išteklių saugykla.

Panašų požiūrį taikė ir **Suaugusiųjų mokymosi centrų asociacija Baden-Viurtemberge (Vokietija)**. Asociacija organizavo instruktorių mokymus, paremtus Europos švietimo darbuotojų skaitmeninių kompetencijų sistema. Mokymai buvo skirti dviem lygiams: pradedantiesiems ir pažengusiems, o pagrindinis dėmesys buvo skiriamas pagrindiniam mokymui ir jį paklausą orientuotas specializacijas. Panašiai **Prat Educació Barselonoje (Ispanija)** surengė keletą seminarų, siekdama padėti mokytojams perkelti savo kursus į internetinę aplinką.

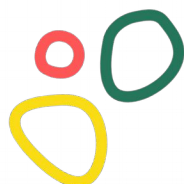
Parama suaugusiųjų švietėjams taip pat buvo pagrindinė **Airijos nacionalinės suaugusiųjų mokymosi organizacijos AONTAS** reakcija. Buvo organizuota įvairi gebėjimų stiprinimo veikla, įskaitant internetinius susitikimus su suaugusiųjų švietėjais, siekiant aptarti jiems kylančius iššūkius; AONTAS taip pat parengė gerovės pranešimų rinkinį, padėsiantį jiems įveikti krizę. Jiems paremti taip pat buvo sukurta išteklių saugykla.

Kai kurios organizacijos mokiniams teikė priežiūros paketus. Tai buvo **Graikijos** atvejis, kur **Dafni Kek** suteikė besimokantiesiems dovanų korteles, kurias jie galėjo panaudoti elektronikos parduotuvėse, kad padėtų jiems padengti išlaidas, susijusias su įranga, reikalinga mokymuisi internetu.

ATVEJO ANALIZĖ

Sisteminį požiūrį į skaitmeninį organizacinių lygmeniu perėmė **Panevėžio švietimo centras Lietuvoje**, kuris procesą apibūdina taip:

- “1. Nusprendėme sutelkti dėmesį į dvi internetines platformas: ZOOM ir Microsoft Teams.
2. Sudarėme dvi komandas po 2 darbuotojus, kurie per labai trumpą laiką (3-4 dienas) išanalizavo konkrečią internetinę platformą, parengė praktinio mokymo programą ir medžiagą.
3. Kiti darbuotojai tuo metu organizavo besimokančiųjų grupes.
4. Surengėme pirmuosius mokymus apie naudojimąsi ZOOM ir Microsoft Teams platforma savo darbuotojams ir kitų Lietuvos švietimo centrų specialistams, kad jie taip

pat galėtų pravesti mokymus.

5. Po savaitės pradėjome pirmuosius mokymus visai suaugusiųjų auditorijai. Darbas buvo labai intensyvus. Kiekvieną dieną keturi mūsų specialistai vedė mokymus 3-5 grupėms. Per pirmąjį pandemijos mėnesį praktiniuose mokymuose dalyvavo daugiau nei 4000 suaugusiųjų ne tik iš mūsų miesto, bet ir iš visos šalies.

6. Lygiagrečiai po 2-3 savaitių buvo sukurtos mokymo programos ir medžiaga kitoms priemonėms: Edmodo, Wordwall, Padlet ir kt. Pagal šias programas prasidėjo intensyvūs mokymai.

7. Periodiškai atlikome trumpas apklausas, siekdami sužinoti suaugusių besimokančiųjų poreikius ir gauti grįžtamąjį ryšį. Taip pat bent du kartus per savaitę rengėme internetinius susitikimus su savo darbuotojais, kad sužinotume, kaip galėtume padėti vieni kitiems. Visą laiką palaikėme ryšį Facebook messenger.

8. Internetu vykdėme individualias konsultacijas švietimo ir mentorystės klausimais.

9. Surengėme daug internetinių susitikimų su gydytojais, psichologais, visuomenės sveikatos specialistais, siekdami padėti įveikti nerimą ir įtampą.

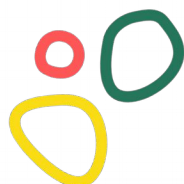
10. Atskirais laikotarpiais, kai buvo leidžiami kontaktiniai mokymai mažoms grupėms, organizavome šiuos mokymus, rūpinomės mokymo patalpomis, kompiuterine įranga.

11. Centras turi gerą kompiuterių bazę, todėl pandemijos metu kompiuteriais ir planšetėmis aprūpinome apie 50 suaugusiųjų."

REKOMENDACIJOS

Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta aukščiau, ir į SUPPORT projekto partnerių patirtį, siūlomos šios rekomendacijos, kaip pagerinti problemų sprendimą globalios krizės akivaizdoje, kuri turi įtakos suaugusiųjų mokymuisi ir švietimui.

1. Finansavimas yra pagrindinis klausimas; materialinė parama (pvz., finansuoti skaitmeninę infrastruktūrą) yra svarbi, tačiau **finansavimas turi būti tvaresnis ir sistemingesnis**, mažiau reaguojantis į kylančias krizes. Turimi duomenys rodo, kad šalyse, kuriose valstybės finansuoja suaugusiųjų mokymąsi, pandemijos metu buvo didesnis dalyvavimas (plg. Ellen Boeren).
2. COVID-19 paaštrino **esamas problemas**: kliūtis, su kuriomis susiduria nepalankioje padėtyje esantys besimokantys asmenys, skaitmeninė atskirtis, sveikatos apsaugos raštingumas, klimato krizė. Tai turi būti sprendžiama politikos lygmeniu.
3. Kylančios problemos, susijusios su COVID-19 ir kitomis didelėmis krizėmis, turi būti **sprendžiamos kartu**, nes jos paliečia visą visuomenę. Reikia **konsultuotis** su suaugusiųjų mokymosi teikėjais ir besimokančiais, reikia **plačios partnerystės** (pvz., su socialiniais partneriais, savivaldybėmis).

4. **Duomenų rinkimas** yra labai svarbus mažinant COVID-19 poveikį, kuris neabejotinai bus ilgalaikis.

IŠTEKLIAI

Partnerių pateikti duomenys (internetinė anketa)

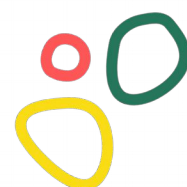
[EAEA country reports 2021](#)

[EAEA statement on outreach and access during COVID-19](#)

[Recovery and Resilience Plans of Member States](#)

[Education and Training Monitor 2021](#)

[Results of the DigitALAD project](#)

Erasmus+

SUPPORT
**Problem Solving in
LifeLong Learning**

